

esvy

Etelä-Suomen Luonnonmukaisen Viljelyn Yhdistyksen jäsenlehti 1/2008

ESVYn KEVÄTKOKOUS Turengissa 2.4.2008

Etelä-Suomen Luonnonmukaisen Viljelyn yhdistys piti kevätkokouksensa Kankaisten Öljykasvit Oy:n tiloissa Turengissa. Kokouksen yhteydessä pidettiin paneelikeskustelu valkuaisrehuomavaraisuudesta ja kotimaisten valkuaiskasvien tuotannon lisäysmahdollisuuksista. Kokous päätti antaa aiheesta julkilausuman. Lue lisää sivulta 4.

GMO -vapaa kiertue käynnistyy heinäkuussa

GMO-vapaa Suomi –kampanja järjestää GMO-vapaan kiertueen heinäkuun alussa. Kiertueen aikana järjestään neljä keskustelutilaisuutta gm-vapaan viljelyn mahdollisuuksista. Lue lisää sivulta 8.

SISÄLLYSLUETTELO 1/2008:

Pääkirjoitus, Jukka Lassila.....	3
”Valkuaisrehuomavaraisuus - utopiaa vai todellinen vaihtoehto GMO:lle”, Eero Mattila	4
Valkuaiskasvien tarpeen ja tuotannon kohdattava Kevätkokouksen julkilausuma.....	7
GMO vapaa kiertue heinäkuussa.....	8
Maatiaisten mahdollisuudet luomutuotannossa	10
ESVYn esittely.....	12
ESVYn johtokunta 2008.....	12

*Kansi: ESVYn kevätkokous Kankaisten Öljykasvit Oy:n tiloissa 2.4.2008.
Kuvaaja: Markku Lassila*

Pidät kädessäsi ESVY -lehden ensimmäistä numeroa. Lehden tarkoituksena on tiedottaa jäsenistölle ja yhteistyötahoille alueen ajankohtaisista luomuasioista. Otamme mielellämme vastaan valmiita artikkeleita ja juttuideoita. Toimitus varaa oikeuden muutoksiin.

ESVY

**Etelä-Suomen
Luonnonmukaisen
Viljelyn Yhdistys**

Etelä-Suomen Luonnonmukaisen Viljelyn Yhdistys

• 1. vuosikerta • No 1/2008

kotisivu: www.esvy.fi

Päätoimittaja: Jukka Lassila puh. 050-529 0482

Taitto ja ilmoitusaineisto: Eero Mattila puh. 0400- 790 889

Toimituksen osoite: Pajjalantie 341, 04300 TUUSULA

Toimitusneuvosto: Antti Vehnämäki, Arto Hanelius, Tuula Pietilä, Kaarlo Kinnunen, Jaakko Luukkonen, Henrik Alden

Aloitettuani ESVYN puheenjohtajana vuoden alussa, on tilanne ja näkymät olleet luomu-alalla valoisampia kuin koko viljelijänä olo aikanani, joka alkoi vuonna 1998. Edeltäjäni ovat tehneet kovan ja kunniakkaan työn, paljon vaikeammissa olosuhteissa, alueemme luomutuotannon eteen. Uuden, parempia ehtoja sisältävän, luomusopimuksen hakeminen voimassaolevan tilalle, on tullut mahdolliseksi osaksi ESVYN aloitteellisuuden johdosta. Nettisivut www.esvy.fi on uudistettu ja siellä on saatavilla aina ajankohtaista tietoa luomuasioista. Myös luomuliiton tilanne uuden aktiivisen toiminnanjohtajan myötä vaikuttaa lupaavalta. Luomualan valoisuudesta huolimatta, sarkaa on vielä kynnettävänä, jotta alueemme luomuviljelijöiden tarpeet tulevat täytettyä, niin edunvalvonnassa kuin luomualan yhteistyön edistämisessä jatkossakin.

Mediassa luomun tulevaisuus on noussut esille parempana kuin koskaan. Ekologiset ja eettiset arvot kuluttajien ostopäätöksissä ovat tulleet jäädäkseen. Luomutuotteiden kysyntä on suurempaa kuin mihin tuotanto pystyy vastaamaan. Luomuviljan hinta ei ole yltänyt samalle tasolle, kuin mitä se on 1990- luvun alkupuolella ollut. Nyt olisi mahdollisuus luoda luomusta tuotantoa, joka tulee kestävämaan maailmanmarkkinoiden heilahtelut ja EU-tukien epävarmuuden. Me emme saa enää tyytyä tilanteeseen, jossa maamme luomuviljan hintataso määräytyy Keski-Euroopan hintatason mukaan, vähennettynä rahdilla. Jos teollisuus ei saa tarvitsemaansa luomuviljaa Suomesta, joutuu se tuontiviljasta maksamaan Keski-Euroopan hinnan lisäksi rahdin Suomeen. Luomuelintarviketeollisuudenkin etujen mukaista on kestäväällä ja tasaisella pohjalla oleva kotimainen luomutuotanto, joka pystyy vastaamaan sen tarpeisiin.

Viljan myötä on myös muiden luomutuotteiden hintataso saatava vastaamaan kaikkia tuotantokustannuksia. Valkuaiskasvien hinnan tulee olla kilpailukykyinen viljan hinnalle, saadaksemme katettua maamme luomuvalkuaisen tarpeen. Soijafutuuri ollessa tänä vuonna parhaimmillaan 386€/t tavanomaisen soijan osalta, ei valkuaiskasvien hintatason nousulle pitäisi olla estettä. Tästä pitäisi päästä yhteistyöllä rehuntuottajien- ja –käyttäjien osalta yhteisymmärrykseen, siitä mikä kotimaisen valkuaisen hinta pitäisi olla, jotta tuotanto saisi katettua tarpeen, aiheuttamatta liian suuria kustannuksia karjatilallisille.

Jotta luomutuottajat pystyvät vastaamaan kasvavan kysynnän tarpeisiin, on viljelijöiden saatava riittävä varmuus tuotteidensa kysynnästä ja hintatasosta. Ilman sitä ei uusia luomutuotteita saada markkinoille, eikä nykyiseenkin kysyntään pystytäkään vastaamaan. Tällä hetkellä niin ESVY:llä, kuin koko Luomuliitolla tulee olemaan kova tehtävä siinä, että luomun noste saadaan hyödynnettyä ja saamme luomutuotannon vastaamaan luomun kysyntää. Jos siihen ei pystytäkään nyt, kun kasvulla olisi mahdollisuus, seuraavaa tilaisuutta voimme joutua odottelemaan.

ESVY ry:n puheenjohtaja Jukka Lassila

”Valkuaisrehuomavaraisuus – utopiaa vai todellinen vaihtoehto GMO -tuontirehulle”

Onko Suomen mahdollista päästä omavaraiseksi valkuaisväkirehujen subteen? Voidaanko kotimaisen rehuraaka-aineen tuotannolla lopettaa GMO-ainesta sisältävän tuontisoijan käyttö kotieläinten ruokinnassa? Millainen kilpailuvaltti olisi täysin GMO-vapaa lihan-, maidon- ja kananmunien tuotanto Euroopan markkinoilla tulevaisuudessa?

Tällä hetkellä alle 15 prosenttia Suomessa käytetystä kotieläinten valkuaisväkirehusta on peräisin kotimaasta. Kotieläinten valkuaisrehuksi tuotiin viime vuonna 160 miljoonaa kiloa soijarouhetta. Mikäli tuontisoija korvattaisiin kotimaisella härkäpavulla, härkäpavun viljelypinta-ala kasvaisi kolmeen prosenttiin koko maan viljelypinta-alasta eli 55 000 hehtaariin.

Etelä-Suomen Luonnonmukaisen Viljelyn Yhdistys ESVY ry järjesti keskiviikkona 2.4. paneelikeskustelun, jonka aiheena oli Suomen valkuaisrehuomavaraisuus. Seminaari järjestettiin Kankaisten Öljykasvit Oy:n toimitiloissa Turengissa. Paneeliin osallistuivat MTK:n luomuvaliokunnan jäsen luomuviljelijä Matti Tilkkanen Varsinais-Suomesta, Luomuvalkuaisrehun tuottaja Arto Hanelius Tuusulasta, Luomukarjatilallinen Jussi Pietilä Hausjärveltä, viljelyneuvoja Esa Partanen Uudenmaan ProAgriasta sekä Kankaisten Öljykasvit Oy:n toimitusjohtaja Perttu Korolainen. Keskustelua johdatteli ESVY ry:n puheenjohtaja Jukka Lassila.

Rypsipuriste on tärkeä sivutuote

Öljykasveja jalostava teollisuus välittää rypsipuristeet tarkkaan eteenpäin valkuaisrehua tarvitseville kotieläintiloille. Kylmäpuristuksen sivutuotteena saatavasta rypsipuristeesta on tällä hetkellä huutava pula samoin kuin kotimaisen öljyteollisuuden tarvitsemasta rypsistäkin.

- Kotimaisen raaka-aineen saatavuus on pahin pullonkaula tällä hetkellä. Öljylle olisi markkinoita samoin rypsipuristeelle. Raaka-ainepula estää käytännössä Virgino-öljyn osalta viennin käynnistämisen, toimitusjohtaja Korolainen tiivistä avauspuheenpuhevuorossaan.

Suomalaisissa viljelijöissä istuu yllättävän tiukasti käsitys, että vain soijavalkuaisella voi kasvattaa sianlihaa ja tuottaa kananmunia. Maidontuotantotiloilla ja erityisesti luomukarjatilajoilla on jo huomattu, että kotimainen apilarehu täydennettynä herne-, här-

Kevätkokouksen valkuaiskasvipaneelissa olivat mukana: Jukka Lassila, Matti Tilkanen, Arto Hanelius, Jussi Pietilä, Esa Partanen sekä Perttu Korolainen.

käpaju tai rypsirouheella on täysin toimiva ratkaisu. Tämä on ollut myös oivallinen alkusysäys tilojen välisen yhteistyön käynnistymiseen.

- Vuonna 2005 tutkittiin kotimaisen herneen soveltuvuutta maidon-, sianlihan ja kananmunien tuotantoon. Tulokset olivat varsin rohkaisevia. Sianlihan tuotannossa herne todettiin soijaa paremmaksi valkuaislähteeksi, koska se ei aiheuta makuhaittoja lihaan, viljelyneuvoja Esa Partanen summaa.

Härkäpavusta hyviä kokemuksia

Luomuviljelijä Arto Hanelius on kolmen vuoden ajan viljellyt härkäpapua ja pitää kasvia erittäin viljelyvarmana. Hanelius oli tyytyväinen sekä härkäpavun satotasoon että sadosta saamaansa hintaan.

- Rypsi on huomattavan vaikea viljellä, mutta jos härkäpapu saataisiin tuotteistettua hieman pidemmälle, valmiiksi rouheeksi säkkeihin, uskon että sen käyttö lisääntyisi huomattavasti, Hanelius aprikoi.

Soijan maailmanmarkkinahinta oli helmikuussa 330 euroa tonni. Härkäpavun hinta on jo nyt kohonnut hyvin lähelle soijan hintaa, joten sadon onnistuessa viljelijä saa siitä kauran kanssa kilpailukykyisen tuoton työelleen.

- Typpiomavaraisuus ja valkuaisomavaraisuus ovat arvoja sinänsä, mutta meillä tämä keskustelu on jäänyt yleiseurooppalaisen ajattelun jalkoihin. Valkuaiskasveille kävi samalla tavalla kuin sinimailasen jalostukselle. Nyt tuodaan ulkoa eikä ajatella enää kotivaraista tuotantoa. Rehua kyllä tuotettaisiin jos siitä maksettaisiin, Tilkanen pohti.

- Avointa keskustelua on myös vältely. Samalla kun kehoitetaan suosimaan suomalaista ruokaa ja elintarviketeollisuutta ei haluta myöntää, että esim. suomalainen sianliha on yleensä tuotettu tuontirehulla, joka hyvin todennäköisesti sisältää myös GMO-ainesta, toimitusjohtaja Korolainen lisää.

Lisää tutkimusta tarvitaan

Panelistien yhteinen mielipide oli, että tutkimusta sekä ennakkoluulotonta keskustelua viljelijöiden kesken tarvittaisiin lisää. Tällä hetkellä kaura on helpompi ja varmempi vaihtoehto kuin palkokasvit. Mikäli kotieläinpuolelta ei tule selvää tilausta, valkuaiskasvien viljelypinta-ala ei ratkaisevasti lisäännä. Myönteisenä pidettiin sitä, että Karja-Suomessa on jo järjestetty koulutusta mm. härkäpapuun liittyen. Luomuliiton julkaisema ”Valkuaiskasviopas” on myös hyvä tietolähde, mutta tutkimustuloksia ja tiedotusta tarvitaan lisää.

- Suomalaisen maataloustuotannon on pystyttävä erottumaan maailmanmarkkinoilla, mikäli se haluaa pärjätä kilpailussa. Meidän valttejamme on puhdas tuotanto ja terveyteen positiivisesti vaikuttavat tuotteet. Näitä viestejä pitäisi vahvistaa ja tuoda rohkeasti esille, Kankaisten Öljykasvit Oy:n toimitusjohtaja Perttu Korolainen tiivisti seminaarin lopuksi.

Kirjoittaja: Eero Mattila

Kuvat: Markku Lassila

GMO-vapaa kiertue heinäkuussa

MAANANTAI 14.7

Kiertueen avaus

Kaarnaranta, Pernaja/Isnäs

-Miksi luomu pidetään GM-vapaana?

-Mitkä ovat geenimuuntelun riskit?

-Olisiko gmo-vapaus markkinaetu Euroopassa?

Liisa Kuusipalo FT, solubiologi

Aulis Lassila, viljelijä, luomutarkastaja

Esa Partanen, maaseutuneuvoja, Pro Agria

TIISTAI 15.7

Tuusulassa tapahtuma järjestetään Seuratalo Väinölässä, Kirkkotie 6.

Tapahtuman aiheena on GMO-vapaasta statuksesta potkua vientiin ja GMO-vapaan viljelyn konkreettiset hyödyt viljelijälle.

Tapahtumassa mukana: ESVY, MTK-Uusimaa ja Tuusulan Seudun MTY.

Talar du svenska?

Oletko juuri sinä kaipaamamme ruotsinkielentaitoinen?

Yhdistyksessämme kaivataan kiperästi ruotsinkielentaitoista kääntäjää, joka pystyisi kääntämään ja referoimaan jäsenlehtemme artikkeleita ruotsinkielelle. Olemme kaksikielinen yhdistys, mutta olemme joutuneet tekemään jäsenlehtemme ensimmäisen numeron täysin suomenkieliseksi puutteellisen kielitaitomme takia. Olisimme kiitollisia, jos saisimme joukkoomme kielitaitoisen henkilön, jotta pystyisimme paremmin palvelemaan jäsenistömme tarpeita. Jos haluat auttaa asiassa ilmoittaudu toimitukselle.

Toimitus

Osallistu Esvyn toimintaan

Onko sinulla mielessäsi hyviä luomujuttuja, tai haluatko kenties laittaa ilmoituksen jäsenlehtemme. Otamme mielellämme artkkeleita, ideoita ja ilmoituksia vastaan jäsenlehtemme.

Haluamme kehittää toimintaamme paremmin jäsenistöämme palvelevaksi. Pyrimme saamaan jäsentemme yhteystiedot ajantasalle, sillä ne ovat etenkin sähköpostiosoitteiden ja puhelinnumeroiden osalta erittäin puutteelliset. Pyrimme saamaan aikaan myös kattavan ja ajantasaisen luettelon alueemme luomutuottajista ja tarjolla olevista tuotteista. Tätä tarkoitusta varten on tärkeää, että saamme mahdollisimman paljon edellisen jäsenkirjeen yhteydessä lähetetyn jäsenkyselyn vastauksia. Jäsenkyselyyn voi vastata myös esvyn kotisivuilla www.esvy.fi. Otamme myös mielellämme ehdotuksia vastaan toiminta ideoista ja hyvistä pellonpiennarpäivien kohteista.

Kesäretki Lohjalle ja tutustuminen

E N E R G I A N S Ä Ä S T Ö O Y :n palveluihin

Energiansäästö Oy on toiminut vuodesta 1979 Lohjan Jantoniementie-ssä (noin 8 km:n päässä kaupungin keskustasta).

- Valikoimissa tällä hetkellä mm. viljamylyt, puun käsittely- ja kuorimakoneet, piensienlevittimet, rikkaakeet, kultivaattorin osapaketit jne.

Ideana on myydä tuotteet mahdollisimman suoraan yksityisille käyttäjille, mikä mahdollistaa edulliset hinnat. Toimitus postin, matkahuollon tai kiitolinjan välityksellä. Oma nouto luonnollisesti myös mahdollista.

Lisää tuotteista: <http://www.energian.net/>

E N E R G I A N S Ä Ä S T Ö O Y

Jantoniementie 167, 08350 LOHJA [Suomi / Finland]
puh. 019 - 338 164, e-mail: aro@energian.net

OHJELMA perjantaina 13.6.

klo 16.00 Saapuminen Energiansäästö Oy:n tiloihin Lohjalle

klo 16.15 Yrityskierros Toimitusjohtaja Matti Aro

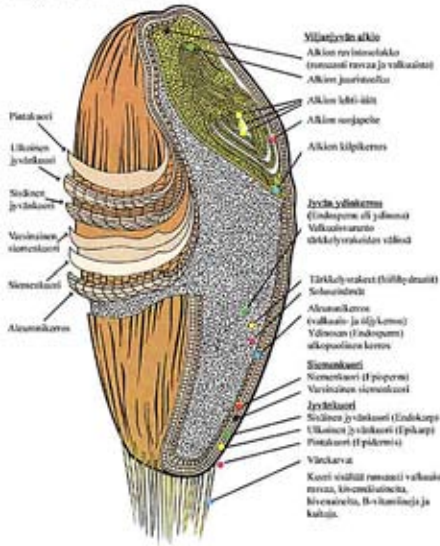
klo 17.00 Viljamylyn esittely ja puurotarjoilu

klo 17.30 MTK:n Luomuvaiokunnan puheenvuoro

klo 18.00 ESVY hallituksen kokous

Ilmoittautumiset ruokailun ja yhteiskuljetuksen järjestämiseksi 10.6. mennessä Eero Mattila puh. 0400- 790 889

sähköposti: eero.mattila@nic.fi

Miksi vilja säilyy jyvänä ja miksi kannattaa jauhaa vain kerralla tarvittava määrä?

"Kuvan esittämä 7-kerroksinen rakenne säilyttää ja suojaa jyvän vitamiineit niin kauan kuin kuori on ehjä. Siksi jyvä tulisi rikkoa vasta silloin kun sitä todella tarvitaan. Esim. B-ryhmän vitamiinit ovat joko herkkiä tai erittäin herkkiä hapen ja valon vaikutukselle. Kaikelle rasva-, proteiini- ja hiilihydraattiaineenvaihdunnalle tärkeitä B-ryhmän vitamiineja tarvitaan myös kivennäis- ja hiven-aineiden imeytymisen varmistamiseksi."

Lähde: Energiansäästö Oy

Lääkäri Antti Heikkilä etsii tietoja luomutuottajista

Lääkäri Antti Heikkilä haluaa luoda kotisivuilleen www.anttiheikkila.com osoitteiston luomutuotteita tarjoavista kaupoista ja tuottajista.

Antti Heikkilä:

"Useat lukijat ovat kyselleet luonnonmukaisia tuotteita myyvien kauppojen osoitteita. Haluan kerätä tälle sivustolle koko maan kattavan osoitteiston kaupoista, tuottajista ja suoramyyntipaikoista, joista saisi ostaa tai tilata käsittelemätöntä perusruokaa. Siis paikkoja mistä saisi ostaa luonnonmukaisesti ruokittujen eläinten lihaa ja niistä tehtyjä tuotteita, kalaa, riistaa, tilamaitoa, voita, luomumunia, siipikarjaa, kaikkia luonnonmukaisesti kasvatettuja kasviksia, vihanneksia, marjoja, hedelmiä ja niistä tehtyjä tuotteita sekä luomuviljasta perinteisellä tavalla tehtyä jauhoa, leipää ja leivonnaisia.

Rekisteriä varten tarvitsen tuottajan osoitteen, puhelinnumeron, mahdollisen nettiyhteyden ja sivuston osoitteen."

• Tiedot voi lähettää osoitteella: drantti@gmail.com

ESVYn kotisivuilla mukavasti kävijöitä

www.esvy.fi sivujen kuukausittainen kävijämäärä on helmikuuhun verrattuna kohonnut viisinkertaiseksi. Yksittäisten IP-osoitteiden määrä on samaan aikaan nelinkertaistunut. Eniten sivuilla ovat kiinnostaneet tuotteet ja palvelut osio sekä luomualan toimijoiden luettelo. Myös hallituksen yhteystietoja, yhdistyksen toimintasuunnitelmaa sekä ESVY-lehden pdf-versiota on klikkailtu ahkerasti.

Palautetta, toiveita ja erityisesti alueellisia uutis- ja tapahtumavinkkejä toivotaan lisää. Vinkkejä voit lähettää eero.mattila@nic.fi tai soittaa 0400-790 889.

Kuukausi	Hakuja	Kävijöitä	Osoitteita	Megat
Helmikuu 2008	305	98	86	0,36 MB
Maaliskuu 2008	706	146	111	1,35 MB
Huhtikuu 2008	3423	498	244	19,28 MB

Eniten haetut sivut huhtikuussa

91	494 KB	/palvelut.html
83	454 KB	/yhdistys.html
64	158 KB	/kalenter.html
64	117 KB	/hallitus08.html
63	281 KB	/uutiset.html
39	114 KB	/toimis08.html
37	5285 KB	/liitteet/esvy1_2008.pdf

ESVY ry
Paijalantie 341
04300 TUUSULA
www.esvy.fi

Lehdistötiedote vapaa julkaistavaksi
08.04.2008

Etelä-Suomen luonnonmukaisen viljelyn yhdistys ESVY ry piti kevätkokouksensa 2.4.2008 Janakkalassa Kankaisten Öljykasvien tiloissa. Kokouksen yhteydessä pidettiin paneelikeskustelu valkuaisomavaraisuudesta ja kotimaisten valkuaiskasvien mahdollisuuksista. Kokous päätti antaa aiheesta seuraavan julkilausuman:

Valkuaiskasvien tarpeen ja tuotannon kohdattava

Luom Valkuaisrehu loppui Suomesta tänä talvena ja sama on näillä näkymin odotettavissa myös tulevana talvena. Tilanteesta on tänä vuonna selvitty poikkeusluvalla käyttää tavanomaista rehua. Valkuaiskasveille olisi kuitenkin tuotantokapasiteettia kunhan tuottajalla olisi varmuus sadon markkinoinnista. Kohonneiden luomuviljojen hintojen myötä valkuaiskasvien hinta on noussut kilpailukykyiseksi viljelyvaihtoehdoksi.

Valkuaiskasvit monipuolistavat viljelykiertoa kasvinviljelytiloilla, tehokkaina typensitojina niiden lannoitustarve on vähäinen ja esikasviarvo hyvä. Erityisesti härkäpavun viljelyä olisi syytä lisätä. Härkäpavun voimakas kasvusto varjostaa hyvin rikkakasveja, eikä tauti- ja tuholaisongelmaa usein esiinny. Härkäpavun hehtaarikohtaiset valkuaisadot Suomessa ovat kilpailukykyisiä mille muulle valkuaiskasvin valkuaisadolle ympäri maailman.

Kehoitamme luom Valkuaisrehun tarpeessa olevia karjatilallisia olemaan aktiivisia, ja varmistamaan valkuaisrehun riittävyys tulevalle talvelle ilmoittamalla tarpeensa ja ostohalukkuutensa valkuaisrehun tuottajille. Nyt on viimeinen hetki toimia, jotta valkuaiskasvia tulee riittävästi kylvöön.

Toivomme asiasta kiinnostuneiden ottamaan yhteyttä ESVYyn, sillä alueemme luomuviljelijöillä on halua ja mahdollisuus lisätä valkuaiskasvien viljelyä huomattavasti. Yhteystiedot www.esvy.fi

Jukka Lassila
ESVY:n pj.
050 529 0482

Arto Hanelius
ESVY:n vpj.
0500-503 003

GMO -tutkimuksen puolueettomuus on taattava

Suomen maatalouden valttikortti tulevaisuudessa on gmo-vapaat tuotteet. Tämän valtin käsissämme pysyminen on nyt viranomaisten ja viljelijöiden käsissä. Maailmalla on karvaita kokemuksia siitä, että gm-kasvien ja perinteisten lajikkeiden rinnakkaiselo on käytännössä mahdotonta. Tämä todetaan myös Suomen rinnakkaiseloa koskevassa lakiluonnoksessa, mutta tästä huolimatta siinä lähdetään siitä, että gm-kasvien viljely on sallittava meilläkin.

Suomen lakiluonnoksen kirjoittaneen Jussi Tammissolan jyrkät asenteet poikkeavat melkoisesti FAO:n tutkimuksiin ja tilavertailuihin perustuvasta näkemyksestä. Rinnakkaiselotyöryhmä ja gmo-tutkimus ylipäänsä tarvitsevat tasapuolista, asiallista ja kaikkien luottamusta nauttivaa tutkimista. Teollisuudesta riippumattomat tutkijat yhteisöineen korostavat, ettei gmo-elintarvikkeiden ja -rehujen riskien arviointia ole vielä kehitelty sellaiselle tasolle, että niitä ilman merkittävää riskinottoa voisi puoltaa viljelyyn.

Kokemukset ovat osoittaneet, että gm-kasvien siitepöly- ja siementen tahattoman leviämisen estäminen on mahdotonta. Karvaimmat kokemukset tästä on jouduttu kokemaan Kanadan Saskatschewanissa, missä gm-rapsi on risteytynyt tavanomaisen rypsin sekä lähisukuisten luonnonkasvien kanssa. Nämä villit risteytymät ovat tehneet luomuviljelyn mahdottomaksi ja nostaneet muidenkin viljelijöiden kustannuksia merkittävästi.

Norjassa gm-eliöiden päästämisestä ekosysteemeihin sovellettiin YK:n ympäristön ja kehityksen maailmankomission varovaisuusperiaatetta konkreettisesti viime vuonna. Naapurissamme päätettiin pitää koko Norja gmo:sta vapaana alueena. Euroopassa myös Kreikka, Itävalta, Puola ja Sveitsi ovat sanoneet ”Ei” gmo:lle.

Geenimanipuloinnin saavutukset viimeisen kymmenen vuoden ajalta ovat lähinnä glyfosaattia sietävät viljelykasvit ja hyönteisiä tappavaa bt-toksiinia tuottava geenit. Glyfosaattia sietävien viljelykasvien yleistyminen on puolestaan lisännyt kyseisten torjunta-aineiden käyttöä räjähdysmäisesti. Se on saanut aikaan monien rikkaruohojen kehittymisen glyfosaattia sietäviksi ja aiheuttanut haittaa vesieliöille.

Suomella olisi näyttävä mahdollisuus jo historialliselta pohjalta tehdä aloite EU:n yhteisen maatalouspolitiikan osalta. Nobelisti A.I.Virtasen viitoittaman typpi- ja valkuaisomavaraisen maatalouden ajanmukaistaminen olisi oivallinen esimerkki ennakkoluulottomasta ja kestävästä kehityksestä.

Panostaminen gm-tuotteisiin, joilla ei ole kysyntää, on yritystaloudellisesti ja kuluttajapoliittisesti käsittämätöntä. Sillä taistellaan härkämäisesti todellisen markkinavoiman, kysynnän ja tarjonnan lakia vastaan. Minne gm-asiassa ovat unohtuneet talousoppien tähdentämät välttämättömät markkinatutkimukset. Kuluttajien markkinavoimaista mielipidettä on kuultava tositaroituksella, ei vain muodollisesti.

Luomuliiton toiminnanjohtaja Visa Vilku

GMO-kiertue kutsuu viljelijöitä mukaan kampanjaan

GMO-vapaa Suomi –kampanja on kansalaisjärjestöjen yhteinen hanke, joka järjestää GMO-vapaan kiertueen heinäkuun 2008 alussa. Kiertueen aikana järjestetään neljä keskustelutilaisuutta gm-vapaan viljelyn mahdollisuuksista. Kuhunkin tapahtumaan teemaksi tulee alueelle olennainen näkökulma, esimerkiksi tiettyyn viljelykasviin liittyen.

Geenitekniikka on uusi ja kokeellinen menetelmä. Tutkimuksista tiedetään että gm-aines jää maaperään ja kulkee ekosysteemissä. Gm-aineksen sekoittuminen on arvaamatonta. Suomessa on nyt aika vaikuttaa siihen, että haittojen maksajiksi eivät joudu gm-vapaat viljelijät.

Yksi mahdollisuus on luoda gm-vapaita alueita, kuten esimerkiksi Itävallassa on tehty. Norja ja Kreikka ovat kokonaisina valtioina julistautuneet gm-vapaiksi. Gm-vapaudesta voi viljelijälle olla taloudellista hyötyä, jos esimerkiksi kokonaisia viljaeriä tai määrätyn alueen tuotteita markkinoidaan gm-vapaina.

Kiertueen aikana kerätään myös gm-vapaita tiloja rekisteriin. GMO-vapaasta rekisteristä löytyy tietoa osoitteesta <http://www.gmovapaa.fi/fi/rekisteri>. Halukkuille ilmoittautujille lahjoitamme gm-vapaa tila -kyltin.

Lisätietoja GMO-vapaan kiertueen ohjelmasta:

Jukka Lassila

lassila@lassilantila.fi

puhelin: 050-529 04 82

Marika Lohi

lohi@kaapeli.fi

puhelin: 050 357 4661

Kuusi uutta GMO-vapaata kuntaa

Espoo, Loppi, Hyvinkää ja Pernaja ovat saaneet seurakseen 6 uutta gmo-vapaata kuntaa Esvyn toimialueelle. Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan alueella oleva yhteistyöelin KUUMA on päättänyt edellyttää hankinnoissaan gm-vapautta. Kuuma-kunnissa on tällä hetkellä yhteensä noin 81 tuotanto- ja 71 palvelukeittiötä, jotka tilaavat elintarvikkeita. Aterioita tarjotaan noin 8,5 milj. kpl / vuosi.

Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan elintarvikemäärärahat ovat yhteensä noin 6,5 milj. € / vuosi, sopimuskaudella yht. n. 26 milj. €.

Lisäksi ainakin Tuusulan kunta on kieltänyt vuokrapelloillaan GM-kasvien viljelyn.

Maatiaisten mahdollisuudet luomutuotannossa

Olisiko maatiaiskasveista ja –eläintuotteista mahdollisuus saada kannattavaa tuotantoa luomutiloille. Mediassa hyvin esille tulleet Sukevan kyytöt, ovat varmasti olleet osaltaan vauhdittamassa kyytön lihan kysyntää. Kysyntään vastaamalla on kyytön lihasta saatu hittituote, jota ravintolat himoitsevat. Ravintola-alan ammattilehti Viisi Tähteä palkitsi kesällä Suomen parhaana kulttuuritekona kyyttöjen säilyttämiseksi tehdyn työn. Palkinnon perusteluissa todettiin kyytöstä saatavien tuotteiden olevan gastronomisia erikoisuuksia, ja kyytön lihaa kutsuttiin ”suomalaiseksi kobe-lihaksi”. Palkintoraati koostui nimekkäistä keittiömestareista.

Onko aika kypsä sille, että kuluttajat ovat valmiita maksamaan tuotantotavan eettisistä ja ekologisista vaikutuksista riittävästi, että muidenkin maatiaistuotteiden tuotantoon erikoistumalla voisi saada särkevää leivän päälle.

Maatiaisella tarkoitetaan sellaista hyötykasvin kantaa tai lajiketta, joka on ollut viljelyssä jo ennen tieteellistä kasvinjalostusta. Ne ovat kehittyneet niitä viljelleiden isäntien ja emäntien tietoisien ja tiedostamattoman valinnan, sekä vallinneiden viljelyolojen vaikutuksesta. Viljakasvien maatiaiset, kuten rukiiden paikalliskannat, ovat valikoituneet esim. niiden hyvien leivontaominaisuuksien ja maun sekä viljelyominaisuuksien mukaan. Maatiaisten arvo on niiden perinnöllisessä monimuotoisuudessa. Kasvinjalostus perustuu laajan perinnöllisen muuntelun hyödyntämiseen. Suomalaiset maatiaiskasvit sisältävät mm. ”kestävyysgeenejä” talvivaurioita ja maaperän happamuutta vastaan. Maatiaiskasvien ominaisuudet voivat tulla uuteen arvoon muuttuvien ympäristöolojen myötä.

Maatiaistuotteilla on monia hyviä ominaisuuksia joista tiedämme ja varmasti vielä paljon enemmän sellaisia ominaisuuksia, joista emme tiedä. Perunamaatiaisilla on usein selvästi erottuva ominaismaku: ”ne maistuvat paljon perunalle”. Niiden muodon ja värin vaihtelu on runsasta. Maatiasperunat soveltuvat eri käyttötarkoituksiin, esimerkiksi Vanha Punainen –peruna soveltuu hyvin ohuen rieskaleivän valmistukseen. Joidenkin kantojen itämislepo on tavallista syvempi ja ne säilyvät pitkälle keväeseen itämättä. Menestyksellä on maatiasperunakannoista tuotteistettu kaikkien tuntema lapin puikula. Maatiaslehmän maidolla on hyvät juustoutumisominaisuudet, -härkävauista saa maistuvaa rokkaa ja mustaherukka on äärimmäisen talvenkestävä. Listaa voisi jatkaa loputtomiin. Usean maatiaiskasvikannan häviämisen vuoksi on monia muitakin ominaisuuksia, joita emme koskaan saa takaisin.

Maatiaiskasvit kuitenkin häviävät usein sadon määrässä, vaikka ero luomutuotannossa ei olekaan niin suuri kuin tavanomaisessa. Myös niiden viljelytekniikka voi olla haastavampaa. Sadon erotuksen määrä ja kustannusten kasvaminen tulisi saada

korvattua paremmalla hinnalla, joka kuluttajien pitäisi olla valmiita maksamaan siitä yleishyödyllisestä työstä, jota maatiaiskasvien säilyttäminen on. Uskon kuitenkin että maatiaisessa on mahdollisuus joillekin ennakkoluulottomille viljelijöille.

Lähde: MTT/Kasvigeenivaraohjelma

MTT etsii maataisia ja vanhoja lajikkeita

MTT kartoittaa suomalaisia maa- ja puutarhatalouden vanhoja hyötykasveja ja niiden maatiaiskantoja. Kartoituksen kohteena on useita vuosikymmeniä viljelyssä olleet suomalaiset tai suomalaistuneet viljelykannat. Viljelykannat voivat olla maataisia tai vähintään 40-50 vuotta sitten jalostettuja kauppalajikkeita.

Etsinnän kohteet:

- viljojen maataiset ja yli 40 vuotta sitten jalostetut kauppalajikkeet
- vanhat perunakannat
- vanhat nurmikasvikannat
- vanhat palkoviljakannat
- vanhat tattari-, pellava-, hamppu-, ja humalakannat
- vanhat juurikasvikannat
- vanhat sipulikannat
- vanhat mauste- ja yrttikasvikannat

Jos epäilet että hallussasi on vanha kasvikanta ota yhteyttä.

Tutkija Maarit Heinonen, MTT, Biotekniikka ja elintarviketutkimus/Geneettinen diversiteetti, H-talo, 31600 Jokioinen
GSM+358503569688
maarit.heinonen@mtt.fi
www.mtt.fi

Maatiaistietoutta: www.maatiainen.fi

Etelä-Suomen Luonnonmukaisen Viljelyn Yhdistys ESVY ry

Föreningen för Södra-Finlands naturenlig odling rf,
Pajalantie 341, 04300 TUUSULA
Internet-yhteys: www.esvy.fi

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää luonnonmukaisesti viljeltyjen elintarvikkeiden tuotantoa ja luonnonmukaisen ravinnon käyttöä. Samalla yhdistys toimii näistä asioista kiinnostuneiden yhdyssiteenä Uudenmaan ja Hämeen alueella.

ESVY:n jäseniksi ovat tervetulleita ammatti- ja harrasteviljelijät sekä luonnonmukaisesti viljeltyjen tuotteiden kuluttajat ja myyjät sekä muut yhdistyksen tarkoitusta edistävät henkilöt ja yhteisöt.

ESVYn tehtävänä on toiminta-alueellaan:

- tukea luomuviljelijöitä ja parantaa tuotannon teknisiä ja taloudellisia edellytyksiä
- kehittää luomutuotteiden markkinakanavia
- toimia jäsentensä yhdyselimenä Luomuliittoon ja muihin alan järjestöihin
- järjestää kursseja ja opintomatkoja

ESVYN HALLITUS 2008

Puheenjohtaja

Jukka Lassila
puh.050-529 0482
Tuusula

Varapuheenjohtaja

Arto Hanelius
puh. 0500-503 003
Tuusula

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Tuula Pietilä
puh. 0400-685 048
Hausjärvi

Antti Vehnämäki
puh. 050-3565 791
Hauho

Henrik Alden
puh. 040-5298 622
Loviisa

Jaakko Luukkonen
puh. 0400-807 244
Vihti

Eero Mattila
puh. 0400-790 889
Tuusula